

Проломъ

ДВУСЕДМИЧНИКЪ ЗА НАПРЕДЪКА НА БЪЛГАРЦИНАТА

Година I.

София, 20 февруарий 1939 год.

Брой 7.

Водачитъ

Преди Хилендарския монахъ съзнанието за Българщината все още проблѣсваше тукъ и тамъ. Ала тѣзи проблѣсъци бѣха безсилни да измѣнятъ историята и да извикатъ на новъ животъ българскитъ народъ. Съзнанието за Българщината проблѣсна и у Отца Паисия. Но той бѣше способенъ за дѣло, за осъществяване и, което е още по-важно, той бѣше способенъ да върви по пътя на това осъществяване до край. Българското съзнание се превърна у него въ българска история. Но той не се задоволи съ това, а тръгна да разнася своята българска история по българската земя и вършеше това до края на днитъ си. И ето, достатъчно бѣше дѣлото, скромното дѣло на единъ монахъ, за да се измѣни историята и да се извика на новъ животъ единъ народъ.

По-късно у мнозина българи горѣше жаждата за свобода. Но българскиятъ народъ не би останалъ робъ, или само би замѣнилъ робството си, ако тази жажда за свобода не горѣше у люде като Раковски и Левски, като Ботевъ и Караджата, като Воловъ и Бенковски, у които „всѣка мисль бѣ дѣло“ и които бѣха способни да вървятъ до край по пътя на дѣлото си.

Желѣзото се кове съ запретнати, а не съ скръстени рѣце. Историята се кове съ дѣла, а не съ въздържане и благородумие. Така е било вчера, така ще бжде днесъ и утре.

Историята на една нация може да бжде история на единъ възходъ, или история на единъ упадѣкъ. Ако въ нацията се развива процесъ на откъсване на личността отъ нацията, ако личността поставя своитѣ интереси надъ всичко, ако се служи на личния, а не на националния напредѣкъ, националното съзнание ще започне да затѣнява и нацията ще тръгне къмъ упадѣкъ. Възходътъ на нацията е свързанъ съ все по-широко служене на нацията, съ все по-широко ратуване за нейния напредѣкъ. Това важи за всички нации важи и за Българщината.

Днесъ у насъ мислятъ и чувстватъ у по-вечето люде могатъ да раздвигатъ най-много езика имъ. И затова Господъ е наспорилъ у насъ идеи, дрочици и проповѣдници. Но

Най-голѣмитъ сили

Въ общественитѣ борби влияятъ много сили.

Голѣма сила сж паритѣ. Голѣма сила сж навицитѣ. Голѣми сили сж институциитѣ, злото, рушението и инертността.

Но основнитѣ стремежи на нацията и духътъ на времето сж най-надмощнитѣ сили.

По отношение на рушителитѣ си нацията би могла да бжде сравнена съ голѣма, здрава и сигурна вѣтрена мелница, която мели обикновено бавно, но затова пъкъ мели много ситно. Надуе ли крилата ѝ, обаче, благоприятенъ вѣтръръ, тогава тя мели и бързо, и ситно.

Духътъ на нашето време съвпада напълно съ основнитѣ стремежи на българската нация. И, тъй като тѣ сж най-голѣмитѣ сили, ще преодолеятъ неотразимо останалитѣ иначе не малки сили.

Духътъ на времето помага вече. Тази най-голѣма полжитна сила ще помогне толкова по-скоро, колкото по-бързо и по-цѣлостно бжде съчетана съ най-рѣдката и най-ценната човѣшка дарба — организационното дарование.

Мелницата, която мели бавно, но ситно, започва да мели все по-бързо и по-бързо. И непремѣнно ще смели всичко, което ѝ прѣчи.

Асѣнь Кантарджиевъ

мнозина ли сж тѣзи, които осъществяватъ на дѣло и които по пътя на това осъществяване отиватъ до край? И колцина пъкъ отъ тѣхъ служатъ на Българщината?

И все пакъ на тѣзи малцина избрани принадлежатъ бждещето и историята ни. Тѣхъ ще възхвалява единъ день българскиятъ народъ. И само тѣхъ той може да следва днесъ и утре съ довѣрие и върховна жертвоготовностъ.

Ал. Бѣлевъ

Мирът

Стара истина е, че мирът е продължение на войната с други срѣдства. Тази мисъл, подкрепена от историята, е днес неоспорим факт. Тя е последица на редъ международни институции, плодъ на единъ исторически факт, на който „великитѣ филантропи“ се позоваваха при опититѣ си да спратъ хода на историята и да утѣчатъ „вѣчния“ споредъ тѣхъ, желанъ отъ „всички“ миръ. Но историята, естественото развитие на нѣщата, съчетано съ националната борба на нѣкои политически колоси, започна достойно да отплаща на тѣзи „доброжелатели“ на свѣтовния миръ, които, въ своето крайно увлѣчение да увѣковчатъ своето господство при разрешаване на редъ международни въпроси, достигнаха до заслѣпление и станаха причина за едно ново духовно възбуждане, политическо осъзнаване и стопанско строителство.

Въ борбата израстна два мирогледа изправени единъ срещу другъ. Единиятъ бѣ новъ, чистъ, безкомпромисенъ, свършенъ идейно и етично оправданъ, тъй като бѣ реакция срещу едно велико морално падение на човѣшката мисъл, падение политически изразено въ незачитане на жизненитѣ интереси и суверенитетъ на редъ държави. Международното общество не търпи въ своитѣ рамки безчестни държави и народи, защото таква нѣма, а още повече, когато критеритъ за това е щастливата случайност на спечелването на една война. Основниятъ законъ за равноправие, самоопредѣленето и правото на съществуване трѣбва да намѣри незабавно и навсѣкжде едно осъществяване, защото то е залогъ за нормалното, естествено, целесъобразно и достойно развитие на отношенията въ международната общност.

Другиятъ мирогледъ бѣ този на статуквото, на либерало-демократизма, който самъ си подписа смъртната присяда чрезъ сътрудничеството си съ марксизма.

Лжчътъ на правдата, на висшата справедливостъ проби мѣглата на политическитѣ иманяри и суровата действителностъ стовари всичко върху онѣзи, които съставяха нацията, онемижавйки отдѣлнитѣ политични алхимични творцитѣ на идеята за „вѣчния“ миръ, „обосновавайки“ тѣхната историческа отговорностъ съ отговорността само въ парламента. Ние сме, за щастие, съвременници на единъ исторически процесъ, който може само да ни поучи. Макарь че началото за възможността на единъ обратъ бѣ достатъчно подсказано съ редъ обстоятелства, ние сме принудени днесъ да се задоволимъ само съ една констатация на фактическото положение, имайки предвидъ досегашния развой на нѣщата и поулата отъ него за бъдещето.

Вѣрата въ международнитѣ институции, „крепители“ на „свещеността на договоритѣ“, бѣ плодъ на едно субективно желание. На праздни бѣха опититѣ да ни убедятъ въ искреността на намѣренията и стремежитѣ за уреждане безпристрастно на всички висящи въпроси дори тогава, когато самитѣ творци на реченитѣ институти се отресоха отъ своята рожба, когато тя не бѣ вече въ състояние да оправдае опростенитѣ по нейното създаване материални и интелектуални сили, както и идеитѣ легнали въ основитѣ на нейното съществуване.

Но защо трѣбваше да спре българската история на една фатална дата и защо непремѣнно това трѣбваше да представлява право? Изправени предъ алтернативата, да спазимъ даденъ международенъ договоръ, който води нацията къмъ гибель, или да го нарушимъ, за да бѣде тя спасена, ние безспорно не ще жертвуваме нацията предъ олтаря на ствлѣчената и формална вѣрностъ.

Въ миналото, днесъ и утре българскиятъ народъ жадува за миръ и миръ не по дефиницията на Клемансо, а миръ изразенъ въ зачитане независимостта и честта на всѣка една държава, въ взаимното зачитане на жизненитѣ интереси и национални въжделения, което е предпоставката за зачитане на неимоверно голѣмитѣ материални и морални жертви, дадени отъ страна на всички нации по пътя на тѣхното обособяване като такова.

Българино, вѣрата въ твоитѣ собствени мисли и нейното одѣлстворяване, чувството на национална солидарностъ и неговия реаленъ изразъ, високото съзнание за необходимостта отъ изпълнение на националния дългъ, който обхваща цѣлото наше съществуване и същевременно го осмисля, довѣрието въ новото, що израстна и се разраства като българско по плътъ и кръвъ, по травливия, но славеи пътъ на Българщината е разковничето, което ще обедини всинца ни духовно, ще ни възвърне онова, което животътъ постепено погубва въ насъ, ще получи пълненъ творчески изразъ въ нашия националенъ и икономически животъ, ще открие възможността да станемъ достойни ратници за миръ вътрешенъ и миръ всрѣдъ международното общечитие!

Казанджиевъ

ство, отколкото миръ.

Азъ ще се оставя по-скоро да бѣда погребанъ подъ развалинитѣ на моето отечество, отколкото да подпиша единъ позоренъ

Фридрихъ Велики

Пжтъ

Отъ какво възникна могъшиятъ древенъ Римъ?

Отъ едно малко село на рѣка Тибъръ, загубено въ смъртоносно маларични блата! Тѣмъ това село се залавя въ далечнитѣ VII и VI вѣкъ преди Христа да обедини съ борба цѣлата областъ Лациумъ и, следъ като налага въ нея борческата си воля, успѣва да подчини последователно и могъщи италиийски племена, а освенъ това и силнитѣ етруски, които населявали днешна Тоскана. Въ IV в. пр. Хр. Римъ воюва вече съ епирския царъ Пиръ за южна Италия и обединява цѣля Италия полуостровъ. Презъ III в. пр. Хр. започватъ войнитѣ съ страшия по сила Картагенъ, но дори и когато Анибалъ разгромява римската войска и се разожда победоносно изъ цѣла Италия, въ Римъ не става и дума дори за примирение и подчинение. И Римъ побеждава, пренася войната въ Картагенъ, разрушава го и, като отстранява съ това най-голѣмия си съперникъ, започва завоюването на Галия, Испанския полуостровъ, на Балканския полуостровъ, на Мала-Азия и Египетъ и презъ I и II в. достига пълния си разцвѣтъ, ражда Марии, Сула, Цезаръ и Августъ и добива хегемония надъ цѣлия свѣтъ!

Ето какво възникна отъ маларичното село, отъ областта, отъ провинцията и следъ това отъ цѣлия полуостровъ. Тамъ никой не е казалъ: „ние сме малки“, „ние сме бедни“ и пр., а и на най-голѣмитѣ прѣчки и противодѣйствиа се е гледало само като на нѣща, които трѣбва да се преодѣлятъ.

Отъ какво възникна съвременна Русия? Скандинавски нормани, наречени варяги, слизатъ презъ IX в. въ Киевската областъ, организиратъ тамошнитѣ славяни и създаватъ безогледно нападателната Киевска Русия. Покорителтъ Рюрикъ отваря пътъ за славата на Олегъ и Игоръ. Борцитѣ на това неголѣмо княжество не признаватъ прѣчки: Съ лодки едно дрѣвци тѣ слизали по Днепъръ до неговитѣ „прагове“. Тамъ изваждали едрѣвкитѣ изъ водата, пренасяли ги на рѣце задъ праговетѣ, спущали ги пакъ въ Днепъръ, влизали въ Черно море и нападали чакъ Цариградъ. А Цариградъ билъ отбраняванъ отъ могъщата византийска флота. Презъ X в. вече синътъ на Игоръ, Свѣтославъ, превзема окончателно Донско-кубанската областъ, разсипва хазаритѣ, а на северъ достига до Илменското езеро, докато най-сетне Киевска Русия достига презъ време на Владимиръ и Ярославъ върха на своето могъщество. Следъ това минаватъ 3 вѣка на разпокъсване, подиръ тѣхъ XIII, XIV и дори XV вѣкъ протичатъ подъ знака на та-

тарско нашествие и владичество, но рускитѣ борци не добиватъ робско съзнание на „малки“ и „бедни“. Притиснатитѣ и гонени руски племена отиватъ на североизтокъ къмъ областта, въ центъра на която се намира днешна Москва, която не била по-рано нищо, но която тѣ първа създаватъ. Тамъ образуватъ новъ националенъ масивъ и, гонени отъ бедата, създаватъ новия политически центъръ на Русия — Московското велико княжество, ядката, отъ която чрезъ покорителство възниква сегашна Русия.

И това развитие, започнало отъ киевския край, се дължи на водачи, които сж к лали всѣки, който съветвалъ къмъ страхъ отъ прѣчки!

Отъ какво възникна Прусия, която създаде сегашна Германия?

Отъ вѣтъ XIII и XIV в. Бранденбургското херцогство, една отъ най-незначителнитѣ държавици на срѣдновѣковна Германия, се бори и воюва на изтокъ презъ XIV и XV в. и въ края на XVII в. и началото на XVIII в. създава Прусия. По-късно, когато могъщата наполеонова Франция си играеше съ цѣлия свѣтъ, смъщата тази Прусия броеше 6—7 милиона жители. И тамъ се яви пасмина „интелегентска“, която вътѣпяваше, че Прусия е малка и бедна и че трѣбва да е подчинява, но борческиятъ елементъ взе връхъ, натири мекушавцитѣ и възроди победоносно отечеството си.

Ами България отъ какво възникна?

Ржководството на Аспарухова България не мигна дори предъ колосалната Византия! Крумъ завари отсѣгличива и отбранителна България, но веднага отстрани мекушавцитѣ и извади напредъ борцитѣ, поведе настѣпление и завладе не само Балканитѣ, но и днешна Унгария и Румѣния и опрѣ до Днепъръ.

Той превзе за прѣвъ пътъ София и кой знае какъ би ни съдиль, ако се върнеше днесъ между насъ!

Самуилъ и неговитѣ боляри не се почувстваха малки, слаби и бедни, а тъй като врагътъ бѣше много по-голѣмъ и много побогатъ, тѣ залегнаха толкова по-зараво и покориха Гърция до Коринтъ, подчиниха цѣла Сърбия, Албания, Черна-гора, Далмация и изтѣгнаха Източна България отъ Византия.

И Калоянъ и неговитѣ първенци презираха мекушавността и, намѣсто да се преклоняватъ предъ силата, воюаха съ силнитѣ наджари, съ непобедимитѣ латинци, които бѣха вече разгромили дори Византия, съ гърцитѣ, които бѣха пребогати и, въпрѣки всичко, Калоянъ излѣзе навсѣкжде победителъ.

Ами нашитѣ възрожденци и борци съ черешови топчета преклониха ли се предъ

Човъшкиятъ духъ

Колко често слушаме около насъ, колко често сами ние казваме: „Духътъ ми е изтерзанъ“, „Духътъ ми тържествува!“ Несъзнателно, безъ много размисълъ, безъ сериозно вникване въ съдържанието на тѣзи думи, ние ги изричаме въ известни моменти на живота си. И само едно подчертаваме съ тѣхъ, че независимо отъ материята, независимо отъ нашето тѣлно тѣло, има у насъ нѣщо друго, отдѣлно отъ материята, нѣщо, което не е въ зависимостъ отъ законитѣ на материята, чрезъ което именно ние се радваме, ликуваме или страдаме и се измъчваме. Това е човъшкиятъ духъ, двигателътъ на нашитѣ мжки, радости, мисли и желанія; той е именно човъшкото въ човѣка. Този духъ отличава човѣка отъ другитѣ твари. Животното нито помни съзнателно какво е било вчера, нито размисля какво ще бжде утре, защото живѣе само чрезъ материалното си тѣло, когато човѣкътъ помни вче-

можщата и границеца съ Австрия Отоманска империя?

Въ сжщностъ презъ цѣлата си история българитѣ не сж гледали никога и на най-големитѣ прѣчки като на нѣща, предъ които трѣбва да се спиратъ. Българитѣ сж гледали на тѣхъ като на нѣща, които сж създадени само за да бждатъ преодолявани.

Плътъ къмъ победата е само единъ — борбата! А фактътъ, че отъ десетилѣтия насамъ се мжчатъ да ни втѣлпятъ, че сме „малки“, „слаби“ и „бедни“, се дължи на друго. Той се дължи главно на две нѣща: Първо, на чужди влияния скрити задъ интернационали, панславизми, толстоизми, есперантизми, вегетарианства и други юдеизми. И второ, на една продължителна обществена контраселекция отъ страна на една користна бюрокрация и на една себегугодническа буржоазия, които извлѣкоха на повърхността на нашия животъ „улегнали“ и „благоразумни“ хора, а борческиятъ и покорителскиятъ елементъ отиде временно на фронта срещу държавата и нацията.

Една положителна селекция въ посока на истинското национално дарование ще открили българския духъ. А това е духътъ, отъ който възникнаха Римъ, Москва, Берлинъ и София, или, съ други думи, духътъ, отъ който възниква всѣки успѣхъ и всѣка победа. Българщината трѣпне отъ сили, които сме длъжни да вдържимъ, да съсредоточимъ и да насочимъ, докато още не е късно, и които не ще оставятъ непреодоляна никаква прѣчка изъ плѣтя къмъ общобългарската победа!

Асѣвъ Кантарджиевъ

рашното, размисля и често начертава утрешното и напълно разбира днешното.

Духътъ е безсмъртното начало въ насъ, частица отъ вѣчния изворъ на безсмъртния животъ. Умира само тѣлното, умира само материята, изчезва само онова, което е подъ разрушаващитѣ сили на природата. Оноа пъкъ, което живѣе въ насъ и ни движи, безъ да бжде въ зависимостъ отъ материалнитѣ сили, то не се поддава на разрушение, то остава живо, вѣчно и тогава, когато изчезне материалното въ насъ.

Ако днесъ свѣтътъ крачи съ гигантски крачки къмъ напредкътъ, къмъ съвършенство, всичко се дължи на безсмъртното начало въ насъ, на човъшкия духъ. Да вземемъ най-съвършенитѣ животни, да ги възпитаваме отъ малки съ методитѣ на човъшкото възпитание, да ги възпитаваме не десетъ години, а вѣкове, ние пакъ ще имаме животни, които никога не ще съградятъ къщи, не ще построятъ плѣтчи, машини, желѣзници и параходи. Но, да вземемъ най-дивитѣ люде, да ги възпитаваме отъ малки, както днесъ културнитѣ народи се възпитаватъ, следъ кратко време тия дивни люде до известна степенъ ще мислятъ и действуватъ съ разума и силата на своитѣ учители.

Кой върши това? — Човъшкиятъ духъ, който възприема и действува, разсждава и твори.

Днесъ ние използваме духа си, както воденичарътъ използва водата въ воденицата си. Той я отбива чрезъ вада отъ нейното корито, отправя я къмъ колелото на воденицата си, тя съ всичката си сила върти това колело и се изтича нѣжде задъ воденицата. Воденичарътъ се интересува за водата, докато тя стигне колелото и го раздвижи, а следъ това клде отива, не го интересува и често я оставя да се разлива и губи по урви и камънаци. Така постъпваме и ние съ нашия духъ. Ние го забравяме и не се грижимъ за него. Въ това отношение животътъ е най-добъръ учителъ. Той по-добре свидетелствува отъ всички пишани думи за нашето пренебрежение къмъ духа. Чрезъ духа постигаме всичко, а отдаваме всичко на тѣлото и нищо на този духъ. Творимъ чрезъ духа, а живѣемъ само чрезъ тѣлото и въ това се крие нервността, сухотата и горчивината на нашия животъ.

Въ своето пренебрежение къмъ духа стигаме до тамъ, че започваме да творимъ по инерция, безъ духъ. Въ сжщностъ преставаме да творимъ и само произвеждаме механически. Произвеждаме само за тѣлото и забравяме за духа. Така постепенно убиваме духа, а съ това и творческиятъ възможности. И затова, следъ като завоявахме водата, земята и въздуха, следъ като оградихме живота си съ

Българската девойка

Двадесетъ години изминаха отъ края на Свѣтовната война. Мирътъ бѣ възстановенъ. Орджията и картечицитѣ престанаха да ечатъ по бойнитѣ полета. Обаче, несправедливитѣ мирни договори, съ които завърши тази война, непрекъснато разтърсватъ Европа. Две десетилѣтия тежки и тревожни дни въ историята на нашето ново време! Следъ достойнитѣ и героични победи на бойното поле, България трѣбваше да заживѣе подъ режима на униженитѣ мирни договори, които бѣха изразъ на мѣстъ, на неудовлетвореностъ по отношение на ония, които, въпрѣки всичко, бѣха повалени, но не бѣха безповратно обезвредени.

България видъ отдалечени националитѣ си идеали, следъ като нейнитѣ синове покриха геройски съ труповетѣ си Добруджа, Македония, Тракия, Западнитѣ покрайнини. Следъ достойни победи по бойнитѣ полета тя трѣбваше да претърпи несправедливитѣ и низки решения на „изкусната“ дипломация.

Злото и несправдата, обаче, не сж вѣчни. Потомци на велико минало, пълно съ блѣскави победи надъ врага, ние ще победимъ, ще понесемъ наново лавровитѣ вѣнци на Шипка, тоя сжжпъ и незабравимъ споменъ, дето шепя български смаяха свѣта съ безумната си храбростъ! Ние нѣма да бждемъ спомойни, нѣма да спремъ, докато не бжде осъщественъ идеалътъ на нашитѣ хиляди безименни герои: Ни педя земя подъ чуждо иго! България напълно свободна и въ нея единъ народъ великъ съ духа си, съ добродетелитѣ си, великъ съ една чиста самобитна култура.

Кой ще създаде, обаче, това бждаще достойно? Кой ще създаде утрешнитѣ самоотвержени войници и достойни граждани?

— Днешната девойка, утре бждаща майка, ето творецъ на новото и свѣтло бждаще. Ако мжжътъ съ оржие и кръвъ ще брани утре честта на Родината, девойката ще даде като майка своя дѣлъ за величието на нацията. Затова младото момиче е длъжно да се подготви за високата си мисия. Длъжно е да се осъзнае, да се предпази отъ заблуждения, които само биха го отклонили отъ есте-

великолепни постижения, ние нито сме весели, нито сме доволни и щастливи и цѣлия си животъ преминаваме въ страхъ, въ нервностъ, въ жажда за материални блага, безъ да изпитваме нѣкога пълна радостъ.

А колко доволно изживѣва днитѣ си она човѣкъ, който твори и живѣе чрезъ духа си! И какъ сигурно и безспорно прекрочва границитѣ на величието и безсмъртието, когато влѣе своя духъ въ духа на своята нация, което единствено дарява животъ!

Йорданъ П. Идиевъ

ствения и полезенъ плѣтъ на неговото развитие.

Каква е действителността, обаче! Днесъ млади момичета, напълнали въ главитѣ си криворазбрани идеи, трѣгватъ по единъ плѣтъ, който би направилъ отъ тѣхъ само едно „нищо“. Думата ми е за онова грубо схващане на феминизма, което взема все по-широки размѣри между днешнитѣ девойки; феминизъмъ безъ истинско дѣлбоко вникване въ идеитното му съдържание, съ повърхностното му схващане само като движение за изравняване на политическитѣ права на жената и мжжа, тѣхното уеднакаяване съ всичкитѣ гибелни отражения на такова едно схващане върху живота.

Много момичета днесъ, обзети отъ желаніе за равноправие, се впусчатъ въ безогледно копиране на мжжкитѣ навици. Много девойки и жени (не говоря за тѣзи, които сж заставени отъ финансови затруднения) напушчатъ семейството и предпочитатъ да работятъ вѣнъ отъ него, водими единствено само отъ мисълта, че домашната работа ги унижава, че за изравняването имъ съ мжжа е нужно и тѣ да бждатъ вѣнъ на работата. Това, което извършватъ въ семейството, като че ли не ги издига наравно съ мжжа.

Трѣбва да се тури край на това заблуждение. Заемането на еднакви служби съ мжжа въ обществения животъ, уеднакаяването на навицитѣ и привичкитѣ ни не би направило отъ насъ тождествени на него величини. Самата наша природа би ни попрѣчила да бждемъ равноценни съ мжжа въ една и сжща областъ. Не би било тържество и за феминизма, ако създаде отъ жената една имитация на мжжа съ всички негови права. Да бждемъ равноценни величини, всѣки, обаче, въ своята областъ, ето какъ трѣбва да бжде схванато у насъ феминистичното движение. Да създадемъ човѣка въ жената, ето за какво трѣбва да се боримъ. Да се облагородимъ духовно, да станемъ творци на по-добъръ, на по-радостенъ животъ. Да създадемъ отъ себе си художници-строителки на живота. Само такава дейностъ би ни направила равноцененъ на мжжа субектъ, би доказала, че жената е независима, равна на мжжа величина, че тя отъ своя страна сжщо може да бжде самоцененъ творецъ на живота. Дейността като майка и домакиня не би я унижила. Поставяйки тоя дѣлъ на нуждната висота, тя само би спомогнала за признаването на духовната равноценностъ на жената като човѣкъ.

Главната и първа задача на нашия феминизъмъ трѣбва да бжде борба за моралното достоинство на жената. Грѣшно е да се мисли, макаръ и повечето девойки да живѣятъ днесъ съ това заблуждение, че въ основата си жен-

ското движение е единствено политическа борба. Това е едно тѣсногрѣдо разбиране на феминизма.

Преди всичко девойката трѣба да се възпита и отрасне съзнанието за високата си мисия като бждаща основателка на семейството, съзнанието за важния дългъ към обществото като майка и възпитателка на бждащитѣ граждани на държавата. Така еманципирана семейно и обществено, нейната политическа еманципация ще се яви като очевидна необходимост, а не както стана въ Турция, където се приложи един революционенъ методъ и дето се опитватъ да издигнатъ жената семейно и обществено чрезъ нейната политическа еманципация.

На насъ, младитѣ българи, първата и главна целъ трѣба да бѣде да търсимъ и издигнемъ човѣка въ жената, духовно да се приготвимъ за строителството на мѣдро красивъ животъ. Нека станемъ девойки, които търсятъ и искатъ красотата на духа. Нека не бждемъ онѣзи момичета, които търсятъ въ брака само възможностъ да се осигурятъ материално, които търсятъ отъ него само лични облаги. За насъ бракътъ трѣба да бѣде нѣщо свято, нѣщо велико.

Чрезъ брака нозъ животъ влиза въ свѣта, ражда се човѣкътъ. Какво по-велико отъ това, да създадешъ човѣкъ! Домашното огнище е областта, въ която у детето за първи пѣтъ се насаждаатъ семената на много добродетели и пресушаватъ коренитѣ на много пороци. За да може, обаче, домътъ да влияе благотворно за възпитанието на бждащото поколѣние, той трѣба да представлява една завършена организация. Домашното огнище, това трѣба да бѣде свещено мѣсто, храмъ, въ който трѣба да се влиза съ съзнанието за неговото високо предназначение.

Нека нашата целъ не бѣде да блестятъ въ обществото като нѣкакви нагиздени птици, безъ всѣкакво вътрешно съдържание. Нека да не живѣемъ само съ мисълта за по-голямъ и по-пикантни развлечения. Да не живѣемъ повече и по-силно съ външното. Да не се заблуждаваме, че скитайки наравно съ мѣжа по кафенета и ресторанти, димейки като комини и съ чаша въ ръка, ние сме постигнали нашата целъ: спечелили сме уважението на мѣжа, изравнили сме се съ него. Жестоко заблуждение! Заблуждение, което, ако не бѣде разпрѣснато, може да бѣде гибелно за насъ женитѣ, за България. Защото нашата родина се нуждае отъ трезви и здрави отъ къмъ принципи майки. Скъпото и свещено минало и тукъ ни дава своя святъ примѣръ. Нека бждемъ достойни потомки на онѣзи българи, които живѣха съ високото съзнание за дългъ и саможертва предъ семейство и родина. Нека ние дадемъ повече

човѣчностъ, повече благородство въ живота. Нека облагородимъ и издигнемъ семейството.

За да се обнови днешния безсмисленъ и гнилъ животъ, сж нуждни хора съ силенъ, здравъ и свѣтълъ духъ. Нека ние станемъ таорци на новитѣ хора, духовни другари на нашитѣ мѣже, тѣхни духовни спътници при строителството на живота въ духа на висшата хармония. Прочее нека вървимъ къмъ нашата велика и свята целъ за величнето на България!

Надя Х-ва

Стари ферманн

Въ историческитѣ документи на Рилския манастиръ срѣщаме следното: Презъ време на грѣцката революция, 1822 година, манастирътъ е билъ нападнатъ отъ башибозуци, търсещи бунтовници и оржие и, следъ оплъксоването, го напуснали. Евреитѣ отъ Дупнишката кааза, които давали пари съ голѣма лихва на манастира, се уп ашили да не имъ пропаднатъ лихвитѣ, макаръ че главницитѣ сж били осигурени съ заложенн златни и сребърни църковни вещи. И нападатъ манастирската гора и откарватъ всичкия добитѣкъ отъ 1500 глави овце и надъ 100 вола и крави.

По този начинъ лихвитѣ и главницитѣ се увеличили и достигнали до единъ грамаденъ дългъ отъ 115 кесии, които манастирътъ не е можелъ да изплати.

Евреитѣ станали непоносими и жестоки. Тѣ отивали въ манастира и чакали и, когато дойдѣли поклонници, отнемали всички подарѣци и пари донесени на манастира, съчели безконтролно гората, ограбвали имота, мѣчели и ругали цѣлото монашество.

Сжшитѣ грабежи срѣщаме и по-рано, въпрѣки издаденитѣ султански ферманн.

Най-прочутъ мжчителъ надъ монаситѣ билъ еврейнтѣ Бѣличъ-оглу, лихваръ отъ Срѣдецъ, който не само ограбвалъ манастира, но клеветѣлъ, биелъ, а даже и убивалъ монаситѣ. Последнитѣ се оплакватъ писмено до султана, който издалъ ферманъ въ тѣхна защита. Ферманътъ съ дата 2 августъ 1786 год. забранява на Бѣличъ-оглу да иска лихва по-гольма отъ 5⁰/₁₀₀ годишно и нарежда, ако не престане да измѣчва монаситѣ, да бѣде строго наказанъ.

Другъ ферманъ е издаденъ пакъ срещу еврейнтѣ на Дупнишката кааза, Румелийски вилаетъ и носи дата 25 априлъ 1774 година. Съ този ферманъ се забранява абсолютно всѣкакво мжчение надъ монаситѣ на Рилския манастиръ.

(Изъ „Турски документи на Рилския манастиръ“, Д. Ихчиевъ. Издание на манастира 1910г.)

Испанскиятъ пѣтъ

Падането на Каталония съсредоточава ново интереса на сѣта къмъ Испания и къмъ пѣта, по който тя ще трѣгне утре. Предсказанията диктувани отъ страха и пожеланията се умножаватъ. А испанскиятъ пѣтъ е ясенъ и се опредѣля напълно отъ облика на нова Испания.

Къмъ края на 19 вѣкъ Испания бѣше болния човѣкъ на западъ и, въпрѣки че по территория, население и богатства, не бѣше последна, зае мѣсто между последнитѣ. Едва отъ началото на 20 вѣкъ тя почна да се развива по-здраво стопански. Отъ тогава Испания все повече се насочваше къмъ идеала на политическото спокойствие и благоразумие и на материалното благополучие, все повече се обземаше отъ убеждението, че политическата ѣ роля е свършена и не ѣ остава друго, освенъ да се храни отъ лихвитѣ на своя исторически и духовенъ капиталъ. Този идеалъ, обаче, бѣше въ пълно противоречие съ испанската история и испанския духъ. Той не можеше да успореди и използува правилно националнитѣ сили, които все повече избиваха въ анархия.

Неекспанзивна, задоволена и успокоена, Испания бѣше нужна на северния ѣ съседъ, понеже Пиринеитѣ, Мароко и Оранъ сж сигурни само докато тя остава вътрешно разединена, докато счита историческата си мисия за завършена. Затова Примо де Ривера не бѣ оставенъ да се закрепн. Но, италийската национална революция и настъпилото на модерна почва възраждане на религиозно-героичния духъ можеха да иматъ пакъ отражение въ Испания. За да се премахне тази опасностъ и за да се осигури напълно пѣтътъ Рабатъ-Тулуза, трѣбваше да се пренахнатъ Пиринеитѣ, трѣбваше отъ дветѣ страни на Пиринеитѣ да мислятъ и чувствуватъ политически еднакво. Упоритата пропагандна работа идваща отъ севера на Пиринеитѣ доведе до републиката въ Испания. Последницитѣ бѣха две: наложи се на руската пропаганда обща линия въ Франция и Испания, събудиха се испанскитѣ национални сили, понеже руската пропаганда печелѣше застрашително почва.

Борбата се започна презъ 1936 година. Като навсѣкжде, националнитѣ сили и въ Испания разполагатъ съ повече борческа и творческа енергия, която имъ осигурява крайната победа. Нова Испания, несъмнено, ще бѣде национална Испания на Франко.

Какъвъ ще бѣде обликътъ на Нова Испания? Тя подчертава преклонението си предъ испанската история и предъ испанския духъ. Тя съ гордостъ се нарича католическа и традиционалистична. А испанската история е истори на едно имперско могъщество и на една свѣтвона сила. Испанскиятъ духъ е духа на

конкистадоритѣ отъ борбитѣ съ мавритѣ: духа на Сидъ. Испанскиятъ духъ е духа на конкистадоритѣ на Западна Индия: духа на Кортесъ, Билбао, Пизаро, Алмагро, Валдивия и много други, които, безумно смѣли и издржливи, гениални като войници и политици, създадоха въ нѣколко само десетилѣтъ Испанската империя отъ Мексико, презъ Панама, Перу и Чили, до устията на Лаллата.

Поради това нова Испания ще бѣде динамична и експанзивна. А съ това се опредѣля и нейниятъ пѣтъ утре.

Праздна е утехата на нѣкои, че нова Испания дълго ще бѣде заета съ възстановяване разрушенната отъ гражданската война. Тия разрушения не ще сж толкова голѣми, колкото ги представя пропагандата отъ дветѣ страни. И въ всѣки случай ще могатъ лесно да бждеатъ поправени. Има рани, които довеждатъ до изтощение и смъртъ, а други зарастватъ и то по-бързо много бързо, като извикватъ усиленъ животъ у организма. Разрушенната на революционитѣ и войнитѣ лесно могатъ да се поправятъ, когато впрѣгатъ въ действие националнитѣ творчески сили. Френската революция и Наполеоновитѣ войни не изтощиха Европа, а напротивъ, довеждо началото на небивалъ подемъ. Примѣрътъ съ болшевишка Русия потвърждава това. Въ Русия разрушенната на революцията сж трайни, защото революцията на една „класа“ не може да развихри силитѣ на една нация.

Стопанската експанзия на Испания ще се насочи сигурно вътре, къмъ пълно използуване на стопанскитѣ източници, а това е днесъ повече въпросъ на организация, отколкото на капиталъ. Затова вътрешната стопанска експанзия на Испания може много малко да разчита на западнитѣ демокрации. Външната стопанска експанзия на нова Испания ще бѣде насочена по силата на историята и географията къмъ испанска сѣдна и южна Америка и къмъ северна Африка. А тамъ ще срещне на пѣта си интереситѣ на Англия, Щатитѣ и Франция.

Политическата експанзия на Испания може да бѣде насочена само къмъ Мароко и Оранъ, а тѣ сж французи.

Пѣтищата на Испания се пресичатъ навсѣкжде съ тия на Англия, Щатитѣ и Франция — западнитѣ демокрации. Всѣко приятелство на Испания съ тѣхъ ще бѣде неестествено и може да бѣде само временно. То е възможно само при отказъ отъ динамична Испания и връщане къмъ старата задоволена Испания.

А. Б.

Истинските намърения

Френското списание „Рею де Пари“ бѣ възпроизвело въ броя си за ноемврий 1935 г. на стр. 574 следното изъ писмото на Бирухъ Лави до Карлъ Марксъ:

„Еврейскитъ народъ, въ своята цѣлостъ, ще бжде Месия за себе си. Господството му надъ свѣта ще се постигне чрезъ смѣшването на останалитъ човѣшки раси, чрезъ отстранението на границитъ и монархитъ, които сж крепоститъ на обособяването, и чрезъ създаването на една свѣтвна република, която ще признае навсѣжде гражданскитъ права на евреитъ. Въ тази нова организация на човѣчеството ржководящитъ елементъ ще се представлява, и то безъ всѣкаква опозиция, отъ израилевитъ синове, които отъ сега сж прѣснати по цѣлата земна повърхнина, особено, ако тѣ сполучатъ да поставятъ работничекитъ маси подъ здравето ржководство на нѣколцина отъ своитъ“.

Разбиратъ ли отъ тѣзи редове нѣщичко поне нашитъ празноглави интернационалисти, виждатъ ли какво въ сжщностъ се осжществи въ Русия и въ името на какво трѣбва да бжде пожертвувана и България?

А пъкъ българскитъ работници желаятъ ли да си обяснятъ защо винаги въ всички интернационали и въ ржководството на всички социалъ-демократически партии имаше само евреи?

Въ 11 правило на б-я вселенски съборъ четемъ:

1. Никой християнинъ да не влиза въ сѣружие съ евреинъ;
2. Никой християнинъ да не се лѣкува отъ лѣкаръ евреинъ;
3. Никой християнинъ да не ходи на баня съ евреинъ.

Официални статистики

Като е въпросъ за официална статистика, даваме следната на Пловдивската община, печатана въ Пловдивски общински вестникъ,

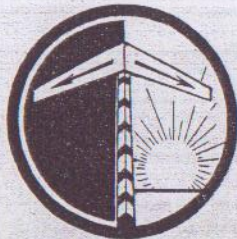
бр. 236 отъ 25. I. 1939 г. за движението на населението въ гр. Пловдивъ презъ последнитъ две години:

Дата	Н А Р О Д Н О С Т Ъ							ОБЩО
	българи	гърци	турци и цыгани	арменци	евреи	разни	временно пребиваващи	
31. XII. 1937	82351	203	8339	6355	5829	2375	2000	105012
31. XII. 1938	84598	201	5903	6451	9107	1427	2000	109687
	+2247	-2	-2986	+96	+3278	-948	-	+4675

Наша забележка I: Въ рубричитъ „разни“ и „временно пребиваващи“ поне 50 на сто сж сжщо евреи.

Наша забележка II: Интересно отъ кжде сж прехвъркнали тѣзи 3278 нови евреи въ Пловдивъ. Да не би отъ околнитъ села?

Печатница „ПРАВО“. София, ул. Бачо Киро № 2. Телефонъ 2-00-78

Отговоренъ редакторъ: Стефанъ Поповъ, ул. „Евлоги Георгиевъ“ 33. София. Пощенска чекова сметка 39-57, София. Годишенъ абонаментъ 60 лева. Ржкописи се приематъ само, когато сж написани на пишуща машинка, на едната страница, съ нормални междуредия и бѣло поле.